

GLOBALA MÅLEN

för hållbar utveckling

GLOBALA MÅLEN

för hållbar utveckling

1 INGEN FATTIGDOM

2 INGEN HUNGER

Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning, uppnå en bättre kosthållning och främja ett hållbart jordbruk

Tillgång till tillräcklig och näringsriktig mat är en mänsklig rättighet, som varje stat har en skyldighet att tillförsäkra sina medborgare. Idag lever omkring 850 miljoner människor i världen i hunger. Det är en mänsklig katastrof i sig och hindrar dessutom många länders utveckling och tillväxt genom de effekter som otillräckligt näringsintag har för lärande och produktivt arbete. Särskilt fokus ska ligga på att trygga livsmedelsförsörjningen för flickor och pojkar, flickor i puberteten och gravida kvinnor som löper störst risk för svält och undernäring.

Livsmedelsförsörjning är särskilt beroende av välfungerande handel och marknader liksom av väl fungerande infrastruktur för transport och förvaring, eftersom en stor del av jordens befolkning lever i städer.

Tryggad livsmedelsförsörjning främjas genom öppen och transparent handel och ett rättssäkert, jämställt och jämlikt tillträde till marknader, forskning och innovation, finansiella tjänster, information och adekvat rådgivning. Samtidigt är livsmedelssvinn och förluster längs hela värdekedjan ett stort problem. Den privata sektorn kan spela en viktig roll i arbetet.

Avskaffa all form av fattigdom överallt

Fattigdom omfattar fler dimensioner än den ekonomiska. Även brist på frihet, makt, inflytande, hälsa, utbildning och fysisk säkerhet innebär fattigdom. Man brukar tala om fattigdomen som multidimensionell. Särskilt utsatta är kvinnor och flickor. Det är viktigt att alla länder inkluderas oavsett ekonomisk status. Fattiga människor finns även i rika länder och i medelinkomstländer.

Att utrota fattigdomen är en grundläggande förutsättning för att människor till fullo ska kunna åtnjuta de mänskliga rättigheterna. Rätten till social trygghet slås till exempel fast i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och ändå saknar en stor andel av jordens befolkning grundläggande trygghet som personlig säkerhet, mat, vatten och sanitet.

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

3 GOD HÄLSA OCH
VÄLBEFINNANDE

4 GOD UTBILDNING
FÖR ALLA

Säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla

Utbildning är en grundläggande mänsklig rättighet. Trots det beräknas fortfarande inte 250 miljoner barn kunna läsa och skriva när de når fjärde årskursen. 774 miljoner människor i världen är inte läs- och skrivkunniga, varav två tredjedelar är kvinnor. Forskning visar att inkluderande utbildning av god kvalitet för alla är en av de viktigaste grunderna för välbefinnande, hälsa och jämställdhet i varje samhälle. Det gäller särskilt för investeringar i flickors utbildning där effekterna är påtagliga när det gäller ekonomisk utveckling och minskad fattigdom. Utbildning har en viktig roll i att bidra till måluppfyllelse inom flera områden i 2030-agendan.

Utbildningssystem måste möta människors behov under hela livet – från förskola över grundskoleutbildning till gymnasie-, yrkes- och högre utbildning. Det stora antalet män och kvinnor som inte är läs- och skrivkunniga visar på att behovet av vuxenutbildning är avgörande. Alla könsbaserade skillnader i tillgång till utbildning måste avskaffas och alla, inklusive personer med funktionsnedsättning, måste ges likvärdig tillgång till alla utbildningsnivåer och möjlighet till livslångt lärande.

2030-agendan omfattar även utbildningens kvalitativa innehåll inklusive tillgången på kvalificerade lärare. All utbildning ska främja värderingar, kunskaper och färdigheter som bidrar till hållbar utveckling.

Säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar

God hälsa är en fundamental förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och bidra till samhällets utveckling. Investeringar i hälsa genom till exempel hälso- och sjukvårdssystem är en återinvestering i samhällets utveckling i stort. Därtill är bästa möjliga hälsa – inklusive nödvändig hälso- och sjukvård, mat, vatten, ren luft, sanitet, hygien och läkemedel – grundläggande rättigheter.

Den globala trenden är att människor lever allt längre men i många fall saknas stödsystem för äldre personer. Den tilltagande globaliseringen innebär även en ökad risk för spridning av olika typer av hälsohot. Insatser som syftar till att motverka antibiotikaresistens är en viktig del av arbetet för att skydda hälsan och säkra tillgången på nödvändiga läkemedel. Skrivning om antibiotikaresistens finns i den politiska deklarationen.

GLOBALA MÅLEN

för hållbar utveckling

GLOBALA MÅLEN

för hållbar utveckling

9 HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR

10 MINSKAD OJÄMLIKHET

Minska ojämlikheten inom och mellan länder

Ekonomisk utveckling kan leda till minskad fattigdom för individen och samhället. Vi måste verka för att tillgången till resurser och möjligheten att delta i och påverka samhällsutvecklingen är rättvis – inom såväl som mellan länder. Även om många länder haft en positiv ekonomisk utveckling med minskad fattigdom har klyftorna mellan individer och grupper, baserat på till exempel kön, ålder, etnicitet eller ekonomisk och social status, ökat.

Stater bär huvudansvaret för att främja jämlikhet i samhället eftersom ojämlikhet har sin grund i strukturella förhållanden. Ett jämlikt samhälle bygger på principen om att alla lika rättigheter som grund för en rättvis fördelning av resurser, ekonomiskt och politiskt inflytande i samhället.

Ojämlikhet handlar också om skillnader i förutsättningar och förmåga att bidra till och tillvarata potentiella möjligheter till utveckling. Ofta bottnar ojämlikhet i brist på rättvis tillgång till resurser och nyttigheter – som tillgång till rent vatten – och är därför också en källa till konflikt.

Frågan om jämlikhet knyter an till merparten av övriga målområden. Utbildning av god kvalitet för alla är en nyckel till att bygga ett demokratiskt samhälle och främja jämlikhet och jämställdhet. Rättvis tillgång till hälsoservice och hälsosamma förhållanden höjer livskvaliteten och ökar möjligheten till försörjning, även för människor med begränsade resurser. Tydliga regelverk för innehav, avyttring och arv av mark och dess avkastning som omfattar alla, är grunden för ett hållbart nyttjande av naturresurser och en tryggad livsmedelsförsörjning. Jämställdhet, fred och frihet från våld i alla former är en grundläggande förutsättning för att kunna bygga upp hållbara samhällen där alla individer och grupper kan använda sina förmågor.

Bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation

En väl fungerande och hållbar infrastruktur genererar flera positiva effekter och främjar ekonomisk tillväxt och utveckling.

Över hälften av världens befolkning bor i urbana områden. År 2050 väntas andelen ha stigit till 70 procent. Politik som ökar produktionskapaciteten, produktiviteten och den produktiva samsättningen, som främjar hållbar industriell utveckling, allmän tillgång till ekonomiskt överkomliga, tillförlitliga, hållbara och moderna energitjänster samt hållbara transportsystem och som ger motståndskraftig infrastruktur av hög kvalitet, blir alltmer viktig i en urbaniserad värld.

Att investera i infrastrukturen och anpassa industrier för att göra dem hållbara, med effektivare resursanvändning och fler rena och miljövänliga tekniker och industriprocesser, är alla viktiga sätt för att underlätta en hållbar utveckling.

GLOBALA MÅLEN

för hållbar utveckling

GLOBALA MÅLEN

för hållbar utveckling

7 HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA

8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT

Verka för en inkluderande och långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla

Mer än hälften av världens arbetstagare befinner sig i osäkra anställningar, ofta instängda i en ond cirkel av lågproduktiva yrken med dålig lön och begränsad tillgång till både utbildning och socialförsäkringar. Detta gäller i högre utsträckning kvinnor än män. Under de kommande tjugo åren väntas den globala arbetskraften öka med 800 miljoner människor, vilket kräver stora ansträngningar för att skapa nya jobb. Att främja makroekonomisk stabilitet och gott investeringsklimat, sysselsättning och anständiga arbetsvillkor är viktiga faktorer för hållbar utveckling.

Goda förutsättningar för privat företagande och entreprenörskap är en av grundpelarna för en tillväxt som hela samhället deltar i och för att målet om utrotning av extrem fattigdom år 2030 ska kunna bli verklighet. För att företagen till fullo ska kunna utveckla sin potential är tillgång till nationella, regionala och globala marknader avgörande. Dessa faktorer är också viktiga för utländska investeringar, som kan ge ett viktigt bidrag till sysselsättning, innovation, teknologiöverföring och produktiv kapacitet.

Främjande av anständiga arbetsvillkor bör bedrivas parallellt med att utvidga tillgången till grundläggande sociala förmåner. Sociala trygghetssystem skapar trygga individer, minskar risken att barn exploateras, stabiliserar ekonomin vid kriser och underlättar mobiliteten på arbetsmarknaden. Skrivningar om sociala trygghetssystem går att återfinna under mål 1.

Säkerställa att alla har tillgång till tillförlitlig, hållbar och modern energi till en överkomlig kostnad

Global tillgång till modern och förnybar energi och rena bränslen är en förutsättning för att kunna möta flera av de utmaningar världen står inför idag, såsom fattigdom, livsmedelsförsörjning, klimatförändringar, rent vatten, hälsa och inkluderande ekonomisk tillväxt.

En stor andel av de ökade utsläppen av växthusgaser kommer från sättet vi utvinner, omvandlar och använder fossil energi. Andelen fossil energi utgör nästan 80 procent av den totala energitillförseln globalt. Mer kraftfulla åtgärder ska vidtas för att påskynda omställningen till ett mer hållbart energisystem globalt.

Efterfrågan på energi väntas enligt International Energy Agency öka med 37 procent till 2040. Samtidigt lever en stor del av jordens befolkning utan tillgång till elektricitet och en än större andel har endast träkol som energiresurs för matlagning, vilket utgör ett stort miljö- och hälsoproblem framförallt för kvinnor och flickor. Avsaknaden av elektricitet och hälso- och miljömässigt hållbara bränslen är en stor utmaning för fattigdomsbekämpning.

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

5 JÄMSTÄLLDHET

**6 RENT VATTEN OCH
SANITET FÖR ALLA**

Säkerställa tillgång till hållbar vatten- och sanitetsförvaltning för alla

Vatten är en grundförutsättning för allt levande på jorden, och därmed också ett måste för en hållbar utveckling. En mycket stor andel individer saknar tillgång till rent vatten och grundläggande sanitet. Orenat avlopp från industri och hushåll leder till att vatten förorenas och skapar en ohälsosam miljö som särskilt drabbar människor som lever i fattigdom.

Vatten är också en förutsättning för världens livsmedels- och energiproduktion och brist på vatten kan orsaka konflikt. Integrerad och transparent vattenförvaltning både inom och mellan stater är en förutsättning för långsiktigt hållbar vattenanvändning. Effekterna av klimatförändringarna visar sig tidigt och tydligt i förändrad vattentillgång. Restaurering av ekosystemens vattenhållande förmåga är en nödvändig anpassningsinsats.

Avsaknaden av en pålitlig och närliggande vattenkälla och säkra, privata toaletter har djupgående effekter på livet för miljontals människor världen över. Konsekvenserna är förödande och slår hårdast mot kvinnor och flickor och påverkar deras hälsa, säkerhet, utbildning, inkomstmöjligheter och familjerelationer. Kvinnor och flickor ansvarar ofta för familjens vattenförsörjning vilket leder till att kvinnor förlorar inkomstmöjligheter och flickor missar skoldagar. Tillgången till rent vatten och toaletter i skolan är avgörande för att flickor ska stanna, särskilt i pubertetsåren. Många kvinnor och flickor riskerar sin personliga säkerhet då de tvingas söka avskilda platser för att utföra sina behov eller hämta vatten.

Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt

Jämställdhet är ett mål i sig liksom en förutsättning för hållbar och fredlig utveckling. Jämställdhet uppnås när kvinnor och män, – flickor och pojkar – har samma rättigheter, villkor, möjligheter och makt att själva forma sina liv och bidra till samhällets utveckling. Det handlar om en rättvis fördelning av inflytande och resurser. Kvinnors och flickors generellt underordnade maktposition i förhållande till män och pojkar måste upphöra.

Alla former av våld mot kvinnor och flickor drabbar såväl individen som samhället i stort och utgör ett hinder för jämställdhet och utveckling. Sociala normer och sedvänjor som sanktionerar ojämställdhet och våld måste förändras. Den ojämna fördelningen mellan kvinnor och män av det obetalda hem- och hushållsarbete utgör ett stort hinder för kvinnors och flickors möjlighet att utbilda sig och delta på arbetsmarkanden och i samhället på samma villkor som pojkar och män.

Ett samhälles välbefinnande ökar då alla kan bidra på lika villkor med sina resurser och kunskaper. Att tillvarata kvinnors förmågor och initiativ är en viktig drivkraft för utveckling. Fattigdomen minskar och ekonomisk produktivitet och tillväxt ökar när kvinnor deltar, har tillgång till resurser och tillträde till fungerande marknader.

GLOBALA MÅLEN

för hållbar utveckling

17 GENOMFÖRANDE OCH GLOBALT PARTNERSKAP

Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling

Omfattningen och ambitionen i den nya agendan kräver att det globala partnerskapet återvitaliseras för att säkerställa agendans genomförande. Ett intensivt globalt engagemang kommer att behövas. Regeringar, den privata sektorn, det samlade civilsamhället, FN-systemet och andra aktörer måste samverka för att nå de resultat vi föresatt oss att nå genom 2030-agendan.

Genomförandet kräver mobilisering av ekonomiska resurser samt kapacitetsuppbyggnad och överföring av miljövänlig teknik till utvecklingsländerna på förmånliga villkor. Offentliga finanser, både inhemska och internationella, kommer att spela en viktig roll när det gäller att tillhandahålla grundläggande tjänster och kollektiva nyttigheter samt att katalysera andra finansieringskällor.

Att mobilisera de medel som krävs för att genomföra 2030-agendan bygger på en anda av global solidaritet och fokuserar särskilt på behoven hos de fattigaste och mest sårbara människorna. Alla länder, alla berörda parter och alla människor måste delta.

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

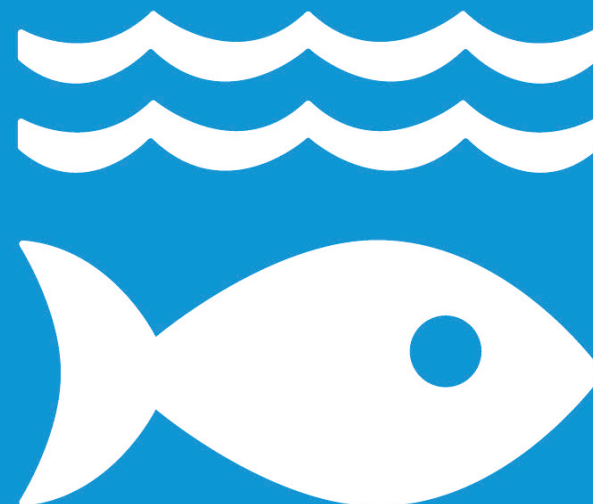

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

13 BEKÄMPA KLIMAT-
FÖRÄNDRINGARNA

14 HAV OCH MARINA
RESURSER

Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i syfte att uppnå en hållbar utveckling

Många av havens fiskebestånd är överutnyttjade och en global ansträngning krävs för att främja återuppbyggnaden. För att säkra långsiktigt hållbara fiskebestånd bör fisket baseras på maximalt hållbart uttag och hänsyn tas till särskilda förutsättningar i specifika regioner och havsområden. En hållbar tillväxt visar på den potential haven har för global utveckling och fattigdomsbekämpning. Vattenbruket har i det här avseendet en nyckelroll och är en del i att trygga livsmedelsförsörjningen – under förutsättning att det sker hållbart.

Det är viktigt att fortsatt utveckla åtgärder och förvaltningsverktyg för att hantera kända påverkansfaktorer som föroreningar, utfiskning och utvinning av naturresurser. Skydd och restaurering av kust- och havsområden är nyckelåtgärder för att bevara biologisk mångfald och fiskeresurser, men även för att stärka motståndskraften mot klimatförändringar. Nya ytterligare utmaningar för att säkra havens produktion av livsmedel är marint skräp som mikroplaster och havsförsurningen, som visar på vikten av att koppla ihop havsfrågorna med arbetet med klimatförändringar.

Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser

Klimatmålet stödjer fattigdomsbekämpning och hållbar utveckling och kan ge positiva synergieffekter och förutsättningar för att kunna bemöta flera av de utmaningar världen står inför idag. Livsmedelstrygghet, rent vatten, hållbart nyttjande av naturresurser och ekosystem, mänsklig säkerhet, jämställdhet, hälsa och ekonomisk tillväxt är några exempel. Behovet av anpassning till pågående och kommande klimatförändringar är mycket stort särskilt för de minst utvecklade länderna och de mest sårbara befolkningsgrupperna. Åtgärder behövs för att minska riskerna för, och konsekvenserna av, naturkatastrofer.

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar. En stor andel av de ökade utsläppen av växthusgaser i atmosfären kommer från sättet vi utvinner, omvandlar och använder fossil energi. Till följd av de ökade utsläppen riskerar vi att gå mot en genomsnittlig global uppvärmning som överstiger två grader Celsius, vilket skulle få allvarliga konsekvenser för ekosystem, havsförsurning, mänsklig säkerhet, matproduktion, vattentillgång och hälsa samt öka risken för väderrelaterade naturkatastrofer. Klimatpåverkan måste begränsas för att skapa förutsättningarna för fattigdomsbekämpning och en långsiktigt hållbar utveckling.

GLOBALA MÅLEN

för hållbar utveckling

GLOBALA MÅLEN

för hållbar utveckling

15 EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

16 FREDLIGA OCH INKLU- DERANDE SAMHÄLLEN

Främja fredliga och inkluderande samhällen, se till att alla har tillgång till rättvisa, bygga upp effektiva och ansvars-skyldiga institutioner på alla nivåer

Fredliga samhällen och frihet från våld utgör både ett mål och ett medel för hållbar utveckling. Inga varaktiga framsteg kan nås i en kontext präglad av våld, konflikt och hot om våld.

En väl fungerande statsförvaltning med ansvarsfulla institutioner, transparens och rättsstatens principer har ett fundamentalt egenvärde. De utgör grunden för god samhällsstyrning inklusive korruptionsbekämpning och är en viktig drivkraft för utveckling.

Alla människor är lika inför lagen och ska ha samma tillgång till rättvisa och möjlighet att utöva inflytande och ansvarsutkrävande över beslutsfattandet. Rättsstatens principer är grundläggande mål och medel för utveckling.

Våld i alla dess former är ett av de största hoten mot utveckling. Att minska och förebygga våld, särskilt mot flickor och kvinnor, är en viktig utmaning. Det gäller att bryta en upprepade våldscykel. Risken för konfliktdrabbade länder att återfalla i våld är betydande – risken att ett barn som utsatts för våld, som vuxen själv brukar våld mot andra, är överhängande.

Avsaknad av våld är en förutsättning för att människor ska kunna fatta fria beslut. Våld innebär inte bara mänskligt lidande och en förlust av människoliv. Våld raserar också den mellanmänniska tillit och sociala sammanhållning som är grunden för ett samhälls ekonomiska, miljömässiga och sociala utveckling.

Begreppen demokrati och mänskliga rättigheter återfinns inte uttryckligen under mål 16, men begreppen förekommer tydligt i den politiska deklarationen i 2030-agendan.

Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt dämpa förlusten av biologisk mångfald

Biologisk mångfald är avgörande för jordens livsuppehållande system. Vår nuvarande och framtida välfärd vilar på denna grund, vilket framhålls i konventionen om biologisk mångfald. En långsiktig hållbar användning av naturresurser och ekosystemtjänster är en viktig faktor för att människor ska kunna ta sig ur fattigdomen permanent. Ansvaret åligger alla jordens länder.

Människor som lever i fattigdom, särskilt flickor och kvinnor, är ofta de som drabbas värst av utarmningen av ekosystemtjänster som dricksvattentillgång, vattenrening och vattenreglering, erosionsskydd och bördighet. Naturresurser och ekosystemtjänster påverkas negativt av klimatförändringar.

Hållbar användning av skogsresurser inklusive minskning av avskogningen bidrar positivt till vårt klimat och till vår försörjning. Biologisk mångfald ger ökad motståndskraft i ekosystemen. Att tillgodose mänsklighetens behov av livsmedel, energi, vatten, mineraler, läkemedel och förnyelsebara råmaterial genom att hållbart nyttja ekosystemtjänster, minska utsläppen av växthusgaser och bevara den biologiska mångfalden är därför viktiga utmaningar.

GLOBALA MÅLEN

för hållbar utveckling

GLOBALA MÅLEN

för hållbar utveckling

11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN

12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION

Främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster

Omställning till en hållbar konsumtion och produktion av varor och tjänster är en nödvändighet för att minska negativ påverkan på klimat, miljö och människors hälsa. Utvecklingsländer påverkas i hög grad av klimatförändringar och annan miljöpåverkan vilket innebär ökad fattigdom och minskad välfärd.

En hållbar konsumtion och produktion innebär effektiv användning av resurser, hänsyn till ekosystemtjänster nödvändiga för försörjningen och minskad påverkan från farliga kemikalier. Det ger inte bara miljöfördelar utan även ökad konkurrenskraft, näringslivsutveckling på en global marknad, ökad sysselsättning, förbättrad hälsa och minskad fattigdom. Hållbara konsumtions- och produktionsmönster är en förutsättning för att ställa om till grön ekonomi och hållbar utveckling.

Hållbar konsumtion och produktion är en tvärgående fråga som kompletterar andra mål. För hållbara konsumtions- och produktionsmönster behövs en rad verktyg och åtgärder av flera aktörer på olika nivåer. Utbildning är en viktig hörnsten. Genom utbildning kan människor förvärva värderingar, kunskaper och färdigheter som möjliggör för dem att bidra till en hållbar utveckling. En annan hörnsten är information. Tydlig och lättillgänglig information som miljömärkning, konsumentupplysningstjänster, produktinformation i butiker, webbaserad information etc möjliggör för konsumenter och andra aktörer att göra ansvarsfulla val av produkter och tjänster och ställa om till en mer hållbar livsstil.

Det globala tioåriga ramverket av program för hållbar produktion och konsumtion (10YFP), som antogs vid FN:s möte om hållbar utveckling i Rio 2012, kommer att vara ett viktigt verktyg för genomförande av detta mål.

Städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara

Urbaniseringen är omfattande och transformerande i hela världen. Över hälften av världens befolkning bor i urbana områden. År 2050 väntas andelen ha stigit till 70 procent. Städer går ofta i bräschen för utveckling och är nav för innovationer och nya idéer. Den snabba och stora inflyttningen till städer ställer nya krav som behöver bemötas på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt.

Växande städer kan skapa nya möjligheter för ekonomisk tillväxt men också bidra till ökade sociala klyftor och påfrestningar på ekosystem. Rättighetsperspektivet och rätten till bostad är en viktig utmaning. Fattigdom, svaga förvaltningar och otillräcklig planeringskapacitet leder till att slumområden uppkommer och växer. Idag bor en miljard människor i områden med stora brister på hälsosamma bostäder, rent vatten, tillfredställande sanitetslösningar, trygg energiförsörjning och avfallshantering samt trygghet och säkerhet för individer som bor där. Katastrofriskreducering och återuppbyggnad av bostäder i post-konfliktområden bidrar till hållbar utveckling.

Hållbar stadsutveckling omfattar hållbart byggande och hållbar planering för bostäder, offentliga platser som parker och torg, transporter, återvinning och säkrare kemikaliehantering som i sin tur kräver institutionell kapacitet och ny teknik.

Hållbar stadsutveckling kräver samarbete mellan sektorer och styrning på flera nivåer samtidigt (nationell, regional, kommunal och lokal nivå), samt utvecklade former för dialog med medborgare och näringsliv. Särskild hänsyn ska tas till kvinnors och flickors behov av infrastruktur och sanitet samt till personer med funktionsnedsättning, barn och äldre.